

УДК 658.78: 625.85

О.І.Вівчар, к.е.н., **М.Ф.Зяйлик**, к.е.н.,
Тернопільський національний технічний університет ім. І.Пулюя,
м. Тернопіль

МОДЕЛЮВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ СТРАТЕГІЙ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ФАКТОР УСПІШНОГО РОЗВИТКУ РЕМОНТНО-БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Проведено дослідження концептуальної сутності логістичної стратегії промислових підприємств, а також запропоновано модель реалізації даної стратегії.

Проведено исследование концептуальной сущности логистической стратегии промышленных предприятий, а также предложена модель реализации данной стратегии.

Research of conceptual essence of logistic strategy industrial enterprises is conducted, and also the model of realization this strategy is offered.

Ключові слова: логістичне управління, логістичні операції, інноваційно-логістична система, логістична стратегія.

Логістичні процеси є найважливішими процесами промислового підприємства. У сучасних умовах діяльності підприємства з метою збереження тривалої конкурентної переваги важливим моментом є формування ефективних логістичних стратегій. Основною складовою стратегії промислового підприємства є логістична стратегія. Побудова такої стратегії промислового підприємства реалізується на основі моделювання. Базовими елементами моделі є: перебіг логістичних потоків, ключові чинники успіху підприємства, сучасні концепції управління.

Використання сучасних концепцій управління у логістиці і моделювання логістичних стратегій досліджені переважно іноземними науковцями, серед яких: Я.Вітковські, Е.Голембська, Ч.Сковронек, М.Чешельські, Дж.Койль, Х.-К.Пфоль, Т.Алєсінская. Серед українських авторів можна виділити публікації Є.Крикавського, Р.Ларіної, О.Тридіда, які основну увагу приділяють моделюванню логістичних стратегій промислових підприємств.

У сучасних умовах розвитку недостатньо розкрито моделювання логістичної стратегії розвитку виробничо-економічних систем.

Метою роботи є дослідження концептуальних засад логістичного управління та застосування моделювання логістичних стратегій промислових підприємств у сучасних умовах господарювання.

Згідно з проведеними дослідженнями, серед промислових підприємств лише одиниці мають добре опрацьовану логістичну стратегію діяльності, яка передбачає комплексне управління матеріальними та інформаційними потоками з урахуванням сучасних концепцій управління.

Логістична стратегія фірми спрямована на оптимізацію ресурсів промислових підприємств при управлінні основними і супутніми потоками. Стратегічні цілі обґрунтовуються за допомогою одного або декількох ключових показників ефективності логістики. Логістична стратегія може бути побудована на основі максимізації (мінімізації) одного або декількох ключових показників.

Можна дати наступне визначення логістичної стратегії: логістична стратегія – це довгостроковий, якісно визначений напрям розвитку логістики, що стосується форм і засобів її реалізації у фірмі, міжфункціональній і міжорганізаційній координації та інтеграції, сформульований вищим менеджментом компанії відповідно до корпоративних цілей (рис. 1).

Загалом можна говорити про різноманітність форм і умов стосовно рівня логістичного управління, що не дозволяє однозначно трактувати типи логістичних стратегій, однак їх можна диференціювати щодо розв'язання базових логістичних проблем: стратегія інтеграції функцій і процесів; стратегія консолідації (транспорту, складів, запасів); стратегія зменшення, тобто ліквідації запасів; стратегія скорочення циклу: стратегія диференціації обслуговування клієнта; стратегія кооперації у відносинах "постачальник-споживач"; логістичний outsourcing; стратегія логістичних інновацій.

Рис.1. Принципова схема обґрунтування логістичної стратегії промислових підприємств

Проведені теоретичні дослідження підтвердили те, що з позицій системного підходу інноваційно-логістична система – це порівняно стійка сукупність ланок (структурних (функціональних) підрозділів промислових підприємств, постачальників, споживачів), взаємопов'язаних та об'єднаних єдиним управлінням інноваційно-логістичним процесом для реалізації логістичної стратегії. Системний підхід до формування логістичних стратегій передбачає виконання двох обов'язкових умов:

- вони мають пов'язуватися з іншими функціональними стратегіями та відповідати оптимальному процесу реалізації стратегії конкуренції промислового підприємства;

○ вони повинні охоплювати всі сфери діяльності промислового підприємства (постачання, виробництво і т. д.) [2, с.253].

Відповідно до цього запропонували модель логістичної стратегії промислових підприємств, наведену на рис. 2. У даній схемі враховано вплив інновацій та їх застосування в практичній діяльності – це стосується використання нових матеріально-технічних ресурсів, ефективного управління матеріальними, інформаційними, фінансовими потоками, використання надбань науково-дослідних інститутів у промисловості та їх взаємозв'язку. Для промислових підприємств господарчий ланцюжок “закупівля–виробництво–збут” трансформується в ланцюжок “навантаження–перевезення–доставка” (інтеграція функцій). При здійсненні процесів цього ланцюжка зміст відповідних робіт інтегрується так, щоб уможливити розподіл праці та ізольовану адміністративну діяльність, а також по-новому розподілити послідовність робіт [3, с. 175].

Рис. 2. Моделювання логістичної стратегії промислових підприємств

На нашу думку, функціонування промислових підприємств залежить від правильно обраної логістичної стратегії, яка становить комплексний, впорядкований та інтегрований процес, спрямований на отримання сукупних результатів системи в контексті ефективного використання матеріально-технічних ресурсів. Основними логістичними стратегічними цілями промислових підприємств є проведення оптимізаційного процесу витрат матеріальних та інформаційних потоків.

Основними характеристиками сучасної логістичної стратегії досліджуваних підприємств можна вважати наступні: узгодженість рішень усіх логістичних підсистем; послідовність і комплексність дій різних часових періодів; реальність і еластичність планів [1, с. 55–56].

Елементами моделювання логістичної стратегії є сукупність логістичних стратегічних рішень у сферах перебігу логістичних процесів закупівель,

зберігання, транспортування і дистрибуції. Логістична стратегія має внутрішній вимір, охоплюючи реалізацію ефективних матеріальних та інформаційних потоків у межах промислових підприємств; а також зовнішній – це зв'язки з оточенням у реалізації закупівель і дистрибуції товарів [5, с.36].

Побудова логістичної стратегії для досліджуваних підприємств відбувається у кілька етапів:

- стратегічний аналіз логістичної системи підприємства;
- проектування моделі логістичної стратегії;
- реалізація стратегії;
- контроль за реалізацією стратегії.

У моделюванні логістичних стратегій можна зустріти такі критерії, як зменшення сукупних витрат; диференціація логістичного обслуговування клієнтів; інноваційність [4, с.36]. Інноваційність у моделюванні логістичних стратегій промислових підприємств проявляється у наступному: мінімум сукупних логістичних витрат; максимум доданої вартості за існуючих витрат; еластичність логістичної системи, тобто швидке пристосування до змін в оточенні.

Отже, логістична стратегія промислових підприємств становить інструмент реалізації головної стратегії підприємства. Модель логістичної стратегії досліджуваних підприємств повинна становити функціональну програму діяльності, яка була б запорукою зміцнення конкурентоспроможності фірми. Основними складовими моделі логістичної стратегії промислових підприємств є ключові компетенції успіху фірми і сучасні концепції логістичного управління. Модель логістичної стратегії достатньо чітко відображає наявні економічні зв'язки промислових підприємств. Подальші дослідження цієї тематики полягають в моделюванні логістичних стратегій промислових підприємств. Слід зазначити, що на практиці можна розглядати такі основні напрямки розвитку логістичних стратегій промислових підприємств: напрям договірних (традиційних) логістичних стратегій; логістичний outsourcing; напрям логістичного партнерства; напрям швидких циклів та інтеграції ланцюга поставок.

Список використаних джерел:

1. Амітан В. Н. Логістизація процесів в організаційно-економічних системах: Монографія / Амітан В. Н., Ларіна Р. Р., Пілюшенко В. Л. – Донецьк: Юго-Восток, 2003. – 72 с.
2. Вівчар О.І. Застосування логістичного підходу до управління матеріальними потоками / О.І. Вівчар // Матеріали XII наукової конференції ТДТУ ім. І. Пулюя – Тернопіль: ТДТУ, 2008. – с. 253.
3. Вівчар О. І. Специфіка застосування інноваційно-логістичної системи ремонтно-будівельних підприємств / О. І. Вівчар, М. Ф. Зяйлик // Науковий вісник Ужгородського університету. – Серія. Економіка. Вип. 32 – Ужгород, 2011 – С. 175–177.
4. Bowerson D. J. "The Strategic Benefits of Logistics Alliances" / Bowerson D. J. // Harvard Business Review., July – August 2006. – P. 35–45.
5. Profitable logistics management. Firth, Apple, Hall, Inglis, Saipе. – Toronto, Montreal, New York. 2008. – ch. 1.